PROVEDBENA ODLUKA VIJEĆA (EU) 2020/1351

od 25. rujna 2020.

o odobravanju na temelju Uredbe (EU) 2020/672 privremene potpore Republici Latviji radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji nakon izbijanja bolesti COVID-19

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) 2020/672 od 19. svibnja 2020. o uspostavi Europskog instrumenta za privremenu potporu radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji (SURE) nakon izbijanja bolesti COVID-19 ([1]), a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Latvija je 7. kolovoza 2020. podnijela zahtjev za financijsku pomoć Unije kako bi dopunila svoje nacionalne napore u odgovoru na učinak izbijanja bolesti COVID-19 i socioekonomske posljedice izbijanja te bolesti za radnike i samozaposlene osobe.

(2) Očekuje se da će izbijanje bolesti COVID-19 i izvanredne mjere koje je Latvija uvela za ograničavanje izbijanja te bolesti i njezinih socioekonomskih i zdravstvenih posljedica dramatično utjecati na javne financije. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2020. procijenjeno je da će Latvija do kraja 2020. zabilježiti deficit opće države od 7,3 % i dug opće države od 43,1 % bruto domaćeg proizvoda (BDP). U Komisijinoj ljetnoj privremenoj prognozi 2020. predviđeno je smanjenje BDP-a Latvije za 7 % u 2020.

(3) Izbijanje bolesti COVID-19 dovelo je do imobilizacije znatnog dijela radne snage u Latviji. To je dovelo do iznenadnog i znatnog povećanja javnih rashoda u Latviji u vezi s programom naknada za razdoblje mirovanja za radnike i povezanim programima potpore, odnosno naknadom za prekid rada i dodatkom radnicima za djecu, zatim u vezi s programom subvencioniranja plaća za izvoznu industriju, potporama za plaće zdravstvenih djelatnika i onih koji su zaposleni u kulturnoj industriji te rashodima povezanih sa zdravljem koji se odnose na osobnu zaštitnu opremu i naknade za bolovanje povezano s bolešću COVID-19, kako je navedeno u uvodnim izjavama od 4. do 7.

(4) „Uredbama Kabineta i to br. 179 (donesenom 31. ožujka 2020.) „Propisi o naknadi za radzoblje mirovanja samozaposlenim osobama pogođenim širenjem bolesti COVID-19” te br. 165 (donesenom 26. ožujka 2020.) „Propisi za poslodavce pogođene kriznom situacijom uzrokovanom bolešću COVID-19 koji ispunjavaju uvjete za naknadu za razdoblje mirovanja i podjelu zakašnjelih poreznih obveza na rate ili njihovu odgodu do tri godine””, koje se navode u zahtjevu Latvije od 7. kolovoza 2020., uveden je program naknada za razdoblje mirovanja za radnike. U okviru programa isplaćuju se plaće zaposlenicima trgovačkih društava u privatnom sektoru koji su na privremenom dopustu. Njime se pokriva između 50 % i 75 % plaće zaposlenika, ovisno o veličini poduzeća, uz ograničenje od najviše 700 EUR mjesečno po zaposleniku. S programom naknada za razdoblje mirovanja za radnike povezan je program naknade za prekid rada i dodatka radnicima za djecu. Na temelju „Uredbe Kabineta br. 236 „Propisi o naknadi za pomoć za razdoblje mirovanja za zaposlene i samozaposlene osobe pogođene širenjem bolesti COVID-19””, koja se navodi u zahtjevu Latvije od 7. kolovoza 2020., programom naknade za prekid rada predviđa se minimalna naknada za zaposlenike ili samozaposlene osobe na privremenom dopustu koji ne ispunjavaju uvjete za potporu u okviru programa naknada za razdoblje mirovanja za radnike zbog razloga koji nisu s njima povezani ili koji primaju manje od 180 EUR iz tog programa. Tom se naknadom osigurava minimalna razina pružene potpore, čime se osigurava da svi zaposlenici ili samozaposlene osobe primaju naknadu od najmanje 180 EUR mjesečno.

Programom dodatka za djecu pruža se dodatna potpora zaposlenicima na privremenom dopustu s uzdržavanom djecom. Mjera se može smatrati mjerom koja je slična programima skraćenog radnog vremena, kako je navedeno u Uredbi (EU) 2020/672, jer se njome zaposlenicima i samozaposlenim osobama pruža dohodovna potpora, čime se pridonosi pokrivanju troškova skrbi za djecu dok su škole zatvorene i stoga pomaže roditeljima da nastave raditi i na taj način sprječava ugrožavanje radnog odnosa.

([1]) SL L 159, 20.5.2020., str. 1.

(5) „Informativnim izvješćem o mjerama za prevladavanje krize uzrokovane bolešću COVID-19 i za gospodarski oporavak" uspostavljen je program subvencioniranja plaća u turizmu i izvoznim industrijama, koji je nastavak programa naknade za razdoblje mirovanja za radnike posebno usmjeren na turizam i izvozne industrije. Za korištenje te mjere primatelj mora dokazati da će se sredstva upotrijebiti za pokrivanje troškova plaća.

(6) Tijela su uvela dvije potpore za plaće namijenjene zdravstvenim djelatnicima i onima koji su zaposleni u kulturnoj industriji. Na temelju „Zakona o mjerama za sprječavanje i suzbijanje prijetnje državi i posljedica uzrokovanih širenjem bolesti COVID-19", „Zakona o suzbijanju posljedica širenja zaraze bolešću COVID-19" i „Odluke Kabineta br. 303 „o dodjeli financijskih sredstava iz programa državnog proračuna „Sredstva za nepredviđene izdatke"", koji se navode u zahtjevu Latvije od 7. kolovoza 2020., isplate potpora za plaće pružaju bespovratna sredstva za zdravstvenu i kulturnu industriju kako bi se pružila potpora za isplatu plaća dok su radnici na privremenom dopustu. Oba programa uvjetuju korištenje bespovratnih sredstava za pokrivanje troškova plaća.

(7) Naposljetku, Latvija je uvela dvije mjere povezane sa zdravljem. Na temelju „odluka Kabineta br. 79, 118 i 220 „o dodjeli financijskih sredstava iz programa državnog proračuna „Sredstva za hitne slučajeve"", koje su navedene u zahtjevu Latvije od 7. kolovoza 2020., tijela su povećala rashode povezane sa zdravljem namijenjene za osobnu zaštitnu opremu i ostale medicinske potrepštine kako bi se osiguralo zdravlje i sigurnost zaposlenika u javnom sektoru, osobito zdravstvenih radnika. Osim toga, na temelju „09.06.2020. Uredbe Kabineta br. 380 „Propisi o sredstvima za osiguranje epidemiološke sigurnosti potrebnima za ustanove uvrštene na popis prioritetnih ustanova i potreba"", koja se navodi u zahtjevu Latvije od 7. kolovoza 2020., vladina tijela su isplatila naknade za bolovanje povezano s bolešću COVID-19, pri čemu su vladina tijela isplatila potporu za bolovanje osobama koje su morale biti odsutne s posla zbog obveze samoizolacije ili kućne karantene. Dio naknade za bolovanje obično bi trebao platiti poslodavac, ali je u okviru tog programa država platila cjelokupan trošak.

(8) Latvija ispunjava uvjete za podnošenje zahtjeva za financijsku pomoć utvrđene u članku 3. Uredbe (EU) 2020/672. Latvija je Komisiji dostavila odgovarajuće dokaze o povećanju stvarnih i planiranih javnih rashoda za 212 808 280 EUR od 1. veljače 2020. zbog povećanog iznosa koji se izravno odnosi na program naknada za razdoblje mirovanja za radnike i povezane programe potpore te program subvencioniranja plaća za izvoznu industriju, zdravstvene djelatnike i kulturnu industriju. To je iznenadno i znatno povećanje jer nove mjere obuhvaćaju znatan udio poduzeća i radne snage u Latviji. Latvija vlastitim sredstvima namjerava financirati 20 108 280 EUR povećanog iznosa rashoda.

(9) Komisija se u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) 2020/672 savjetovala s Latvijom i provjerila je odnosi li se iznenadno i znatno povećanje stvarnih i planiranih javnih rashoda izravno na programe skraćenog radnog vremena i slične mjere te primjenu odgovarajućih zdravstvenih mjera povezanih s izbijanjem bolesti COVID-19, kako je navedeno u zahtjevu od 7. kolovoza 2020.

(10) Stoga bi trebalo pružiti financijsku pomoć kako bi se Latviji pomoglo u rješavanju socioekonomskih posljedica ozbiljnih gospodarskih poremećaja uzrokovanih izbijanjem bolesti COVID-19. Komisija bi trebala donijeti odluke o dospijećima, iznosu obrokâ i tranši te o njihovoj isplati u bliskoj suradnji s nacionalnim tijelima.

(11) Ovom Odlukom ne bi se trebao dovoditi u pitanje ishod postupaka u vezi s narušavanjem funkcioniranja unutarnjeg tržišta, osobito na temelju članaka 107. i 108. Ugovora. Ona nema prednost pred zahtjevom iz članka 108. Ugovora da države članice obavijeste Komisiju o slučajevima potencijalne državne potpore.

(12) Latvija bi trebala redovito obavješćivati Komisiju o izvršenju planiranih javnih rashoda kako bi Komisija mogla procijeniti u kojoj je mjeri Latvija te rashode izvršila.

(13) Odluka o dodjeli financijske pomoći donesena je uzevši u obzir postojeće i očekivane potrebe Latvije, kao i zahtjeve za financijsku pomoć na temelju Uredbe (EU) 2020/672 koje su već podnijele ili ih planiraju podnijeti druge države članice, primjenjujući pritom načela jednakog postupanja, solidarnosti, proporcionalnosti i transparentnosti,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Latvija ispunjava uvjete utvrđene u članku 3. Uredbe (EU) 2020/672.

Članak 2.

1. Unija Latviji stavlja na raspolaganje zajam u maksimalnom iznosu od 192 700 000 EUR. Maksimalno prosječno dospijeće zajma iznosi 15 godina.

2. Razdoblje raspoloživosti financijske pomoći odobrene ovom Odlukom je 18 mjeseci i počinje teći od prvog dana nakon što ova Odluka počne proizvoditi učinke.

3. Financijsku pomoć Unije Komisija Latviji stavlja na raspolaganje u najviše osam obroka. Obrok se može isplatiti u jednoj ili nekoliko tranši. Rokovi dospijeća tranši iz prvog obroka mogu biti dulji od maksimalnog prosječnog dospijeća iz stavka 1. U takvim slučajevima, rokovi dospijeća sljedećih tranši utvrđuju se tako da se, nakon isplate svih obroka, poštuje maksimalno prosječno dospijeće iz stavka 1.

4. Prvi obrok isplaćuje se nakon stupanja na snagu sporazuma o zajmu iz članka 8. stavka 2. Uredbe (EU) 2020/672.

5. Latvija plaća troškove financiranja Unije iz članka 4. Uredbe (EU) 2020/672 za svaki obrok uvećane za sve naknade, troškove i izdatke Unije koji nastanu zbog bilo kojeg financiranja povezanog sa zajmom odobrenim na temelju stavka 1. ovog članka.

6. Komisija odlučuje o iznosu i isplati obrokâ, kao i o iznosu tranši.

Članak 3.

Latvija može financirati sljedeće mjere:

(a) program naknade za razdoblje mirovanja za radnike, kako je predviđen „Uredbama Kabineta i to br. 179 (donesenom 31. ožujka 2020.) „Propisima o naknadi za razdoblje mirovanja samozaposlenim osobama pogođenim širenjem bolesti COVID-19” i br. 165 (donesenom 26. ožujka 2020.) „Propisima za poslodavce pogođene kriznom situacijom uzrokovanom bolešću COVID-19 koji ispunjavaju uvjete za naknadu za razdoblje mirovanja i podjelu zakašnjelih poreznih obveza na rate ili njihovu odgodu do tri godine””;

(b) naknadu za prekid rada, kako je predviđena „Uredbom Kabineta br. 236 „Propisima o naknadi za pomoć za razdoblje mirovanja za zaposlene i samozaposlene osobe pogođene širenjem bolesti COVID-19””;

(c) dodatak radnicima za djecu, kako je predviđen „Odlukom Kabineta br. 178 „o dodjeli financijskih sredstava iz programa državnog proračuna „Sredstva za nacionalne krizne situacije””;

(d) program subvencioniranja plaća u turizmu i izvoznim industrijama, kako je predviđen „Informativnim izvješćem o mjerama za prevladavanje krize uzrokovane bolešću COVID-19 i za gospodarski oporavak”;

(e) potpore za plaće zdravstvenih djelatnika i onih koji su zaposleni u kulturnoj industriji, kako su predviđene „Zakonom o mjerama za sprječavanje i suzbijanje prijetnje državi i posljedica uzrokovanih širenjem bolesti COVID-19”, „Zakonom o suzbijanju posljedica širenja zaraze bolešću COVID-19” i „Odlukom Kabineta br. 303 „o dodjeli financijskih sredstava iz programa državnog proračuna „Sredstva za nepredviđene izdatke””;

(f) rashode povezane sa zdravljem namijenjene za osobnu zaštitnu opremu, kako je predviđeno „odlukama Kabineta br. 79, 118 i 220 „o dodjeli financijskih sredstava iz programa državnog proračuna „Sredstva za hitne slučajeve””;

(g) naknade za bolovanje povezano s bolešću COVID-19, kako su predviđene „09.06.2020. Uredbom Kabineta br. 380 od 9. lipnja 2020. „Propisi o sredstvima za osiguranje epidemiološke sigurnosti potrebnima za ustanove uvrštene na popis prioritetnih ustanova i potreba””.

Članak 4.

Latvija do 30. ožujka 2021. i svakih šest mjeseci nakon toga obavješćuje Komisiju o izvršenju planiranih javnih rashoda, sve do potpunog izvršenja tih planiranih javnih rashoda.

Članak 5.

Ova je Odluka upućena Republici Latviji.

Ova Odluka proizvodi učinke od dana priopćenja adresatu.

Članak 6.

Ova Odluka objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu 25. rujna 2020.

Za Vijeće
Predsjednik
M. ROTH